

ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

студент Бойко Н.В.

На сьогоднішньому етапі напрямки розвитку економіки являються майже вичерпаними, належним чином не вивчені і не підтримані економічними методами, хоча раніше давали високі макроекономічні показники. Зовнішні ринки для вітчизняних виробників, як і раніше, практично недоступні, зростання реальних доходів і попиту населення сповільнюється. Постає проблема активізації включення внутрішніх джерел економічного зростання. Це можливо тільки за рахунок інноваційного прориву, саме він дає ключ до вирішення проблем, які загострюються. Розробка стратегії інноваційного розвитку реального сектора економіки може дати істотні результати і передбачає активну участь держави.

Варто враховувати, що економіка кожної національної держави, її структура, технологічні потреби, наявні наукові наробітки своєрідні і неповторні. Тому механічний перенос навіть суперінноваційних технологій у "чуже" середовище може виявитися не творчим, а руйнівним. Необхідний ретельний добір і адаптація тільки тих інноваційних елементів, які найбільш плідні саме на даному національному ґрунті.

Нинішній стан української економіки, яка виснажена багаторічною економічною кризою, технологічною деградацією, характеризується скороченням витрат на науку, зносом основних засобів, зниженням державної підтримки науки і базисних інновацій, нарешті, втратою стратегічного мислення, що позначається на ослабленні позицій для інноваційного розвитку, а в деяких сферах економіки призводить до його відторгнення.

У таких умовах важливо перебороти негативні тенденції і пасивні настрої, сформувані ефективну інноваційну політику, орієнтовану на реалізацію обґрунтовано обраних пріоритетів.

Реалії, що склалися, вимагають посиленої уваги держави до внутрішніх джерел росту національної економіки, реорганізації підприємств на основі конкурентоспроможності техніки, реалізації, насамперед, власних плідних наукових досягнень.

Сьогодні стає очевидною необхідність переосмислення відносин у системі "держава-ринок": не держава для ринку, а ринок для держави і суспільства. Держава й економіка повинні стати пріоритетами, а вже потім – ринок.

Приведення функцій держави у відповідність з її потенціалом особливо актуально для України на етапі реформування, коли ресурсна база і можливості звузилися, а інерційні тенденції минулих етапів продовжують

виявлятися, особливо в сфері регулювання реального сектора економіки, в інноваційній сфері. Очевидно, що необхідне більш уважне ставлення до таких фундаментальних параметрів. Це дозволить підвищити потенціал держави і забезпечити перевагу інноваційних стратегічних рішень над тактичними.

Для досягнення стійкого економічного росту сьогодні основним ресурсом є інноваційний компонент. Рішення даної задачі повинне включати кілька важливих аспектів: багатосуб'єктність інноваційної політики, розбіжність їхніх інтересів – фундаментальної науки, експериментальних виробництв, виробничої бази, освіти, ринку збуту тощо.

Надзвичайно актуальною є розробка інноваційних пріоритетів, серед яких варто виокремити наступні міждисциплінарні дослідження:

- людина в ХХІ в. – демографічні тенденції, родина, здоров'я, освіта;
- закономірності, тенденції і механізми еволюції природи;
- динаміка і взаємодія цивілізацій у ХХІ в.;
- трансформація суспільства умовах глобалізації;
- фундаментальні основи технологічного укладу;
- новітні досягнення технічних і фізико-хімічних наук;
- закономірності розробки корисних копалин і перспективи розвитку мінерально-сировинної бази;
- розробка і корегування довгострокових прогнозів науково-технічного, соціально-економічного екологічного розвитку.

Для науково-технічного прориву необхідні кардинальні зміни в механізмі вироблення і реалізації пріоритетів державної інноваційної політики щодо регульованої ринкової економіки. Неприйнятними і небезпечними є спроби позбавлення активної державної підтримки інновацій та жорсткого регулювання і мізерного фінансування науки. Важливі чітке визначення і законодавче закріплення прав і відповідальності держави в інноваційній сфері, розмежування компетенції з функціонуючим у ринковому секторі економіки приватним і змішаним капіталом.

Таким чином, механізм вироблення і реалізації пріоритетів інноваційної політики вимагає створення ефективної законодавчої бази, виявлення і реалізацію відкриттів і великих винаходів, що лежить в основі нових поколінь техніки і технологій.

Важливо враховувати те, що час для вибору та розробки реалізації стратегії прориву невблаганно скорочується. Через 2 – 4 роки втрати наукового, технологічного й інноваційного потенціалу колись могутньої країни можуть стати незворотними. Для того, щоб держава могла ефективно здійснювати інноваційну функцію, необхідно активізувати інноваційні тенденції.

Науковий керівник: асист. Кліменко О.В.